de hooge overheid nog niet belast werd om op die vraag te antwoorden, terwijl zij verzochten of de heeren de zaak zouden willen laten rusten. Het schijnt dat de vredelievende woorden van een der schepenen grooten invloed hadden, althans schoon de burgemeester eerst den dienaren verweet, dat zij den eerbaren raad van Amsterdam tegen de Oudewatersche overheid opgehitst hadden, zoo liet hij de predikanten ten slotte gaan, onder belofte dat zij »van 't hooghe ghevoelen souden spreken nae den woorde Gods, tot stichtinghe van de swacke."

De dienaren legden dus geen pertinente verklaring af, dat zij de resolutie der Staten aannamen. Niemand zal zich daarover verwonderen, als men den inhoud der resolutie kent. Deze was aldus:

»Alsoo vele twisten ende oneenicheden in de Kercken deser landen veroorsaeckt worden, over de verscheyden uytlegginghen van eenighe plaetsen der H. Schrifture, spreeckende van Godes eeuwige Praedestinatie, ende 't gene daervan dependeert: daer uyt volgen heftige disputen, jae sulcke, dat eenighen nae geduyt wordt, dat zij, directelijck of indirectelijck, leeren, dat Godt de Heere eenighe menschen gheschapen heeft ter verdoemenisse, tot de sonde nootsaeckt, ende eenighe tot de salicheyt noodicht, dien hy gantschelijck besloten heeft, de salicheyt niet te geven, en de eenighe andere, dat der menschen natuyrlijcke krachten ofte daden hare salicheydt konnen wercken, streeckende beyde, tot Godes oneere, groote lasteringhe onser Christelijcker Reformatie, ende strijdende tegen onse goede meeninghe;

Soo ist dat wij, tot vorderinghe van Godes eere ende glorie, welstant deser landen ende Kercken, ruste, eenicheyt, ende stichtinghe van de goede Gemeente, noodich vindende daer tegen te voorsien, na rijpe deliberatie, ende in Godes vreese, wel ende behoorlijck gelet hebbende op 't gene in de Conferentie in onse vergaderinghe in den jare duysent ses hondert ende elf, tusschen twaelf Kercken-dienaren, eerst mondelings verhandelt, ende daer nae, beneffens hare respective advisen, in gheschrifte overghelevert is, gebruyckende die Authoriteyt, die ons, als wettige Overheyt, nae Godts heylige woort, ende het exempel van de Coningen, Princen, ende Republijcken, die de Reformatie van de Religie hebben aanghenomen, is competerende, geordonneert hebben, ende ordonneeren by desen, dat, in de voorsz. uytleggingen, by een yegelijck aendachtelijck gelet sal worden op de vermaninge des H. Apostels, Pauli, leerende dat niemant en ghevoele boven het gene dat hij behoort te ghevoelen, maar dat zijn ghevoelen zy tot maticheyt, nae dat Godt een yegelijck de mate zijns gheloofs ghedeylt heeft, ende op hetgene de H. Schrifture op verscheyden plaetsen leert, als dat ons heyl alleen uyt Godt is, maer dat wy alleen ons selven in ongeluck brengen: Dat dien volgende de voorsz. uytlegginge sulex gedaen sal worden, dat by alle Kercken dienaren, den goeden ghemeynten en ingesetenen, by alle gelegenheyt, ingeplant werde, dat het begin, midden, ende eynde van des menschen salicheyt, en namentlijck het gheloove, niet des menschen natuyrlijcke krachten of wercken, maar alleen de loutere onverdienbare genade Godts in Jesu Christo onsen Salichmaecker toegeschreven moet worden; dat Godt Almachtich geenen mensche geschapen heeft tot verdoemenisse: geenen mensche tot de salicheyt noodicht, dien hy gantschelijck besloten heeft de selve niet te geven.

Ende hoewel in de Hooge Scholen, ook onder de Geleerde ende Leeraars van Godes woort, gebruyckt is, gelijck wy oock vry laten, van het verstant der Schriftuyrplaetsen van de voorsz. Praedestinatie, ende 't gevolge van dien, in hare bijeenkomsten vriendelijck te confereren ende te handelen, daer over dan verscheydentheyt van gevoelen mach vallen, gelijck van oudts, ende oock by onsen tyden, onder geleerde Godtvruchtige mannen gevallen is; soo en verstaen wij nochthans niet, dat die hooghe disputen, waer uyt, teghen onze voorsz. ordre ende goede meeninghe, de voors. ordre ende extremiteyten souden volghen, in 't openbaer, ofte op den Predickstoel, of anders onder het ghemeene volck, ghebracht sullen moghen worden; gelyck wij oock niet en verstaen, dat die inde voorschreven uytlegginghe niet leert of en ghevoelt, dan dat Godt de Heer almachtigh, van eeuwigheydt, nae zyn welbehaghen, in Jesu Christo onsen Heylandt ende Salichmaecker, ten eeuwicher salicheydt verkoren heeft den ghenen, die, door d'onverdienbare ghenade, ende werckinghe des H. Geestes, in onsen Heere J. Christum sullen ghelooven, ende in den selven ghelooven door dierghelycke onverdiende ghenade ten einde toe volharden, en daer teghens ter verdoemenisse verworpen, denghenen, die in Jesum Christum niet en ghelooven, ende in 't selve ongeloof ten eynde toe volharden; niet en zal gemolesteert, ofte hooger te leeren ofte ghevoelen beswaert zal worden; houdende de selve Leere oock genoechsaam ter salicheydt, ende tot Christelijke stichtinge bequaem."

De resolutie eindigt met de ordonnantie, dat de Kercken-dienaren, de andere stucken zullen uitleggen volgens Gods Woordt.

Hoe listig ook gesteld, toch is het duidelijk, dat de Staten de predikanten de valsche leer wilden opdringen aan eene verkiezing op grond van een voorgezien geloof. Reeds daarom mocht de resolutie niet door de dienaren aangenomen worden; terwijl niet minder uit alle macht de aanmatiging der Staten moest wederstaan, alsof zij de macht zouden hebben om uit te maken welke leer al dan niet genoegzaam is tot zaligheid.

Trigland beweert en volgens ons onwedersprekelijk, dat het bovenvermelde stuk nooit de kracht van eene resolutie gehad heeft. Immers de steden Amsterdam, Enckhuyzen, Edam en Purmerend hebben er zich tegen verzet, van oordeel zijnde, dat eenige predikanten daardoor in hunne conscientien zouden gebonden worden.

(*Wordt vervolgd.*)

WINCKEL.

Officieele berichten uit de Ned. Geref. Kerken.

De gecombineerde classis Arnhem, van de Ned. Geref kerk, hield den 5den dezer hare vijfde gewone classicale vergadering. Behalve eene, waren alle kerken vertegenwoordigd. Nadat de praeses de vergadering op de gebruikelijke wijze had geopend en de artt. 41 en 33 der D. K. waren toegepast, werd de vergadering voortgezet, met inachtneming der artt. van de classicale huishoudelijke regeling, voorzoover die voor haar tepaskwamen. Ds J. C van Schelven bracht verslag uit van de handelingen der verdaagde voorloopige synode te Utrecht en, evenals Ds. Koster en Ds. Vethake, van de kerkvisitatien, voorzoover die waren afgeloopen. Belangrijke discussies werden gevoerd over de hulp aan vacante gemeenten en over de verdeeling der vakken bij de verschillende examina naar aanleiding van daartoe betrekkelijke voorstellen van de kerk van Dieren.

Vooral werd breedvoerig gesproken over de bevoegdheid en geschiktheid van hen, die, behalve de predikanten, hunne hulp verleenen. Er werd aangedrongen en overeengekomen om nauwlettend toe te zien op hun wandel en de getuigenissen aangaande hen; om den eisch der classicale erkenning of toelating vooral in *twijfelachtige* gevallen te doen gelden. Omtrent de ouderlingen werd met toelichting, aan Gods Woord ontleend, uitgesproken, dat dezen wel een leerrede voorlezen, maar niet een eigengemaakte of geïmproviseerde stichtelijke toespraak houden mogen. Den B. B. Deputaten tot de verdaagde voorloopige synode te Utrecht werd opgedragen, om bij de synode 1. het voorstel in te leveren, dat zij vaste bepalingen make omtrent de erkenning van godsdienstonderwijzers, die door de Ned. Herv. kerk en dus met leervrijheid zijn toegelaten, en de vraag te stellen, inhoeverre dezen aan de Formulieren van eenigheid zijn gebonden, en 2. voor te stellen, dat, bij eventueele splitsing van tot hiertoe gecombineerde classen, aan die van Arnhem hetzelfde recht verleend worde.

K. W. VETHAKE, *Praeses.*
J. M. STROES, *Scriba.*

De deputaten der voorloopige Synode in zake de hereeniging der Ledeboeriaansche gemeenten met de Nederd. Geref kerken, hebben de opname van het onderstaande aan de Classes verzonden schrijven verzocht, om het ook te brengen onder de aandacht der in deze zaak betrokken Kerkeraden, opdat zij door tijdige kennisneming in staat zouden zijn op de vergadering hunner classes betrouwbare mededeelingen en weldoordachte adviezen te geven.

Eerwaarde Broeders!

Ondergeteekenden, door de voorloopige Synode aangewezen als Deputaten ter bevordering der hereeniging van de groepen naar wijlen Ds. Ledeboer genoemd met de Nederd. Geref. kerken, nemen hierbij de vrijheid zich tot u te wenden met het vriendelijk en dringend verzoek, hun zoo spoedig mogelijk op de navolgende punten inlichting te geven.

Gaarne vernamen wij van u:

1. Of er in uwe classis ook Ledeboeriaansche groepen worden gevonden.

2. Aangezien er onder deze BB. verschillende kringen bestaan, welke niet hetzelfde gevoelen ten opzichte van de reformatie, en ook niet op dezelfde wijze kerkelijk ingericht zijn, zoo ontvingen wij gaarne van u mededeeling in welk verband die groepen in uwe classis leven, wie hun voorganger is, en op welke meerdere vergaderingen zij samenkomen.

3 Of er vanwege uwe classis of door eene harer kerken reeds pogingen zijn aangewend om tot hereeniging te komen en welk gevolg die hebben gehad.

4. Of er in uwe classis ook groepen of kerken gevonden worden, welke tot hereeniging geneigd zijn, en welke de redenen zijn, waarom het nog niet tot hereeniging kwam.

5. Zoo er behalve de hier genoemde nog andere zaken zijn, welke te weten gij voor ons (qua deputaten) van belang acht, dan zult gij ons met hare vermelding zeer verplichten.

Aangezien nu onze opdracht is, om de classes in deze zaak van advies te dienen, zoo zult gij ons niet minder verplichten, broeders, door de mededeeling van uwe moeielijkheden, ervaringen en wenken, opdat wij, indien door eenige classis onze hulp mocht worden gevraagd, haar met kennis van zaken van goeden raad kunnen dienen.

Veroorlooft ons ten slotte u nog te wijzen op datgene, waarmede wij welltcht hadden moeten aanvangen.

De voorloopige Synode heeft besloten, dat de zaak der hier bedoelde hereeniging voortaan zal opgedragen zijn *aan de classes.*

Gij zult bij eenige bekendheid met deze groepen ons toestemmen, dat deze nieuwe regeling een gewenschte verbetering is.

Het zal wel niet noodig zijn u er nog bij te bepalen, dat de hereeniging ALLER Gereformeerden van den Heere in zijn Woord geboden is, en dat zonder haar de reformatie der kerken niet mogelijk zal zijn.

Make de Heere u en ons deze hereeniging hoe langer zoo meer tot een behoette des harten en tot een zaak des gebeds.

Vergeten wij niet, dat onze gedeeldheid *zonde* is, dat ons daarover verootmoediging en schuldbelijden betaamt, en dat zij om geen reden mag bestendigd worden.

Laten wij dan geen middel onbeproefd om in gehoorzaamheid aan het Woord deze gedeeldheid te doen ophouden, en weder te komen tot het *beleven* van wat wij *belijden:*

»Onderhoudende de eenigheid der kerke, zich onderwerpende der onderwijzinge en tucht derzelve, den hals buigende onder het juk van Jezus Christus, en dienende de opbouwinge der broederen, naar de gaven die hun God verleend heeft, als onderlinge lidmaten eens zelfden lichaams".

Ook van geringe pogingen, zoo wij slechts door de liefde Christi mogen geleid worden, is zegen te verwachten.

Met belangstelling zien wij uw antwoord te gemoet, en verzoeken u het bij den ondergeteekende in te zenden.

Broeders, wij bevelen u Gode en den Woorde zijner genade.

Met hoogachting zijn wij,

Eerwaarde broeders,

Uwe dienstwillige mede-broeders om Christi wille.

De deputaten voornoemd,
Namens hen,
(*w. g.*) P. J. W. KLAARHAMER.

Middelburg, 27 Juli 1888.

Keuchenius-Opleidingschool voor Javaansche onderwijzers en predikers, te Poerworedjo.

De ondergeteekenden, Deputaten Synodi tot de Zending, in kennis gesteld met een poging der Financieele Commissie van de Ned. Geref. Zendingsvereeniging, om door middel van busjes, zoo mogelijk binnen drie maanden, de gelden bijeen te brengen, benoodigd tot den bouw eener Opleidingschool voor Inlandsche onderwijzers en predikers te Poerworedjo, Java, hebben volle vrijmoedigheid, de Kerkeraden der Ned. Geref. Kerken uit te noodigen, die poging naar vermogen te steunen. Bedoelde Opleidingschool kan van onberekenbaar nut zijn voor de uitbreiding van het Koninkrijk Gods op Java, en verder in onze Indische bezittingen. Aan Christelijke onderwijzers uit de Inlanders voor de Inlandsche gemeenten, is de dringendste behoefte. En zal het Evangelie waarlijk een vrijen loop hebben in Indië, bij name op Java, dan moet het gepredikt worden over de lengte en breedte van Insulinde door inlanders, tot den Heere bekeerd en wel onderwezen in het Woord. Tenminste eenigszins in deze behoefte aan Inlandsche onderwijzers en predikers te helpen voorzien, is het doel der Opleidingschool te Poerworedjo, onder leiding van den Zendeling-Onderwijzer Zuidema. Voor den bouw en de inrichting dier school is ruim tien duizend gulden noodig. Gemakkelijk kan die som bijeen worden gebracht, wanneer in ieder huisgezin, waar men eenig belang stelt in het werk der Zending, een der busjes, door de Financieele Commissie der Geref. Zendingsvereeniging verkrijgbaar gesteld, geplaatst wordt, en minstens 25 cent per week, gedurende 12 of 13 weken, wordt gecollecteerd.

Zeer gewenscht zou het zijn, dat de Kerkeraden der Ned. Geref. Kerken de leden der gemeente hiertoe wilden opwekken en aansporen. De busjes zijn verkrijgbaar bij den heer Stoové, Vijzelstraat 89, Amsterdam, en worden op aanvrage terstond verzonden, liefst aan het adres van een lid des Kerkeraads ter verdere bezorging.

De Deputaten der Voorloopige Synode tot de Zending.
F. LION CACHET.
W. HOVY.

Voor Kinderen.

Door droefheid tot vreugd.

»Geen ellende kan zoo groot, geen grond zoo woest zijn", zegt een oud boek, »of een godvreezend hart kan er een bron van maken, waaruit water tot vertroosting vloeit; hetzij water om te reinigen, dat een middel is tot berouw; hetzij water om te bekoelen, dat een middel is tot geduld; hetzij water om te bevochtigen, dat een middel is om te groeien in de genade."

Bij dat oude woord past een oude geschiedenis.

't Is nu haast tweehonderd vijftig jaar geleden, dat een gezelschap Spanjaarden reisde door Zuid-Amerika. De Spanjaarden hadden dat land veroverd, en nu deed men soms reizen in de binnenlanden, ten einde te ontdekken hoe het er daar uitzag.

Terwijl nu de lieden voortreisden gebeurde het, dat een van hen ziek werd. Eerst werd hij koud, zoodat hij rilde over al zijn leden; daarna voelde hij zich geweldig heet, wat geruimen tijd aanhield. 't Bleek weldra, dat hij een hevige koorts had.

Al wat men doen kon werd gedaan om die te doen bedaren, doch het hielp niet. De koorts werd al erger. De man sleepte zich nog met moeite voort, doch ten laatste kon hij niet meer.

»Ik moet het opgeven," zoo sprak hij. »Leg me hier maar neer, om te sterven." Doch dat wilden de mannen niet doen. Zij zochten sterke takken, vlochten die ineen, en maakten daarvan een soort van draagbaar. Daarop legden zij een mantel en op dezen den zieken man, die nu door hen bij beurten werd gedragen. Dat ging een poos goed, tot men kwam aan een bergachtige streek, waar de weg zeer oneffen was en bovendien nu eens door bosschen straks weer langs diepe kloven liep. Nu konden de dragers met hun last niet meer voort; men loste elkaar af, doch het ging niet meer.

»Wij moeten u hier laten", spraken zij tot den zieke, »God behoede u."

Zwijgend liet de man hen begaan. Men zocht een plek op aan den kant van een poel of watervlakte. Aan het water groeide een boom met dicht gebladerte. In diens schaduw legden zij den zieken man, die van koortshitte brandde, neer. Een paar brooden, een weinig meel en een flesch wijn, benevens vuurwapenen, was al wat de reizigers den zieke konden laten. Toen namen zij hartelijk afscheid en trokken weg, denkende: we zien hem nooit weer.

Daar lag nu de man alleen, bevende van koorts. Voedsel begeerde hij niet, maar des te meer drinken. Hij nam een slok wijn, maar die laafde hem niet. Water moest hij hebben. Hij zag rond en ontdekte achter zich den plas. Opstaan kon hij niet, maar hij kroop over den grond tot hij den kant van den poel bereikte. Met moeite kwam hij bij het water en dronk. Maar ach! het was bitter en walgelijk, haast niet om naar binnen te krijgen. Doch wat te doen? Er was niet anders en dus dronk hij voort en kroop toen weder naar zijn oude ligplaats, terwijl hij wanhopig zuchtte: »Ik ben verloren; zelfs het water is niet te gebruiken. Ik zal bezwijken!"

Weldra had hij weder dorst. Het water smaakte nog even bitter als te voren, maar de dorst kwelde hem schrikkelijk. Een poos daarna viel hij op de plek onder den boom in diepen slaap. Doch zie — toen hij ontwaakte, was het alsof hij zich iets beter voelde. De hitte van zijn lichaam was minder, de pijn ook. Wederom dronk hij en at ook iets. Den volgenden dag voelde hij zich reeds sterk genoeg om rechtop te zitten. Als hij dorst had dronk hij van het water, want er was geen ander en 't scheen hem geen kwaad te doen, hoe leelijk het ook smaakte.

De waarheid was, dat juist dit bittere water hem genas. Zelf er onbewust van, hadden de mannen den zieke neergelegd onder een *cinchona* of kinaboom. Zooals de vrienden misschien weten, wordt uit de bast van dien boom de bittere quinine bereid, die door 's Heeren goedheid zulk een krachtig middel tegen de koorts is. Eenige bladen en stukken bast van dien boom waren in het water gevallen en daar verrot. De zieke dronk dus onwetend een mengsel van quinine en water, en zoodoende was hij in korten tijd geheel van de koorts genezen. Hij kon weer staan en gaan, zette alleen de reis voort en kwam veilig aan waar hij wezen moest.

Zoover de geschiedenis. Er is nog een boek, veel ouder dan dat van hetwelk hierboven is gesproken. In dat oudere boek nu leest men ook »dat wij door vele verdrukkingen moeten ingaan in het Koninkrijk Gods," en dat de kastijding des Heeren wel eerst een oorzaak is van droefheid maar daarna een vreedzame vrucht der gerechtigheid geeft. Wij zijn ook op reis als die man en liggen ziek. Doch de Heere wil onze Geneesmeester zijn. En al smaken ons soms de middelen niet die Hij ons geeft, we worden er toch beter van, en krijgen er kracht door om te reizen naar het Goede Land, dat Hij ons heeft bereid.

AAN VRAGERS.

A. I. — 1. Hoeveel beteekenissen het woord *neven* hebben kan? Hier volgen er eenige:

Neven = kinderen van broeders of zusters.
Neven = kinderen van ooms en tantes.
Neven, soms gebruikt voor »naast." Vooral in saamgestelde woorden, b. v. »nevengebouwen", doch »bijgebouwen" is beter.
Neven is ook, meen ik, een soort van muggen.

2. Tot het jaar 1500 en ook nog later geloofde men algemeen, doch verkeerdelijk, dat de aarde onbeweeglijk stond in het midden des hemels en om haar heen liepen: 1. de Zon; 2. de Maan; 3. de planeet Mercurius; 4. Venus; 5. Mars; 6 Jupiter; 7. Saturnus. Dit zevental — en *niet* het Zevengesternte — noemde men de »zeven planeten." De naam is echter niet goed en ook zijn er veel meer planeten, b. v. Uranus, Neptunus enz.

HOOGENBIRK.

Gereformeerde Gezindheid.

Ned Geref. Kerken.

VIERTAL: Exmorra en Allingawier, Eringa te Birdaard, A. Nieborg, cand aan de V. U., R. H. Pel, cand. aan de V. U. en Verbeek, oefenaar te Witmarsum.

DRIETAL: Amstelveen (Visserstraat, Nieuwer-Amstel), W. van den Bergh te Voorthuizen, H. J. Reuijl te Zevenhoven en J. C. van Schelven te Dieren.

TWEETAL: Baarn, G. van Goor te Bunschoten en G. H van Kasteel te Kollum.

BEROEPEN: St.-Anna Parochie, R. H. Pel, cand. aan de V. U. — Gerkesklooster, H. J Reuijl te Zevenhoven. — Wommels en Hijdaard, K. Fernhout te Zwartsluis. — Steenwijk, F. Drost te Woudsend.

AANGENOMEN: Winsum en Baard, J. van der Meulen te Vuursche.

BEDANKT: Gerkesklooster, H. J. Reuijl te Zevenhoven. — Delft, J. Langhout te Anjum. — Bodegraven, J. D. van der Velden te Buitenpost. — Groningen en Leeuwarden, L. Wagenaar te Heeg.

Christelijke Gereformeerde Kerk.

BEROEPEN: Bruinisse, A. van Bueren, cand. te 's-Gravenhage. — Westbroek, O. Alting te Emmen. — Roden, W. Bartelds, cand. te Nieuwe-Pekela.

AANGENOMEN: Oud-Loosdrecht, J. Dijk te Strobos.

BEDANKT: Bruinisse, H. Siertsema te Hijken (gem. Beilen). — Schooneberk, P. de Groot, cand. te Nes.

Synodale Genootschapskerk.

TOT DE EVANGELIEBEDIENING TOEGELATEN: Door het provinciaal kerkbestuur van Noord-Braband en Limburg: A. ten Have te Hil, K. Kloosterman van Augustinusga en H. A. Ludwig van Amsterdam. — Door het prov. kerkbestuur van Groningen: J. A. Cramer van Utrecht en C. J. Niemeyer van Sneek.

TOEZEGGING VAN BEROEP: Raamsdonk c. a., J. C. V. Meischke, cand. te Hoogezand. — Hooge Zwaluwe, E. Loen te Grijpskerke. — Made (cl. Breda), B. J. Ovink, emer. pred., laatst te Samarang. — Krewerd en Jukwerd, Th. F. Uilkens te Grootegast. — Zuijlen, J. Bolkestein te Ter Aar. — Daerle, J. C. V. Meischke, cand. te Hoogezand — Krommenie, Ternooy Apel te Almenlo.

AANGENOMEN TOEZEGGING VAN BEROEP: Krewerd en Jukwerd, Th. Fr. Uilkens te Grootegast c. a.

BEDANKT VOOR TOEZEGGING VAN BEROEP: Koedijk (cl. Alkmaar), G. Paris te Buiksloot (cl. Edam.) — Akkerwoude, E. M. van IJsendijk te Laren.

BEROEPEN. Garmeren (cl. Zalt-Bommel), H. J. Bisperink te Moerkapelle (cl. Rotterdam) — Niehoven, W. de Visser te Metslawier en Nijawier. — Ameide c. a., J. F. de Kiek te Dirksland. — Garderen, P. Gemser, te Oud Loosdrecht (cl. Amersfoort) — Oldehove, Bartstra te Westerbork. — Montfoort, B. J. van Heijningen te Heerjansdam. — Scherpenisse, B. Wielinga te Kruiningen. — Goes, P. N. Pikaar te Rhenen. — Hoornsterzwaag, Jubbega en Schurega, J. Heeringa te Terhorne. — Niehove, W. de Visser te Metslawier. — Engelum (cl. Leeuwarden) R. Kijlstra te Wier. — Wensbroek, H. A. Ludwig, cand. — Heemskerk, A. Carlier te Deurne en Bakel. — Arnemuiden (cl. Middelburg), J. C. V. Meischke, cand. te Hoogezand. — Oostzee en Echten, J. Steenbeek te Nieuwleusen. — Smilde, G. J. van Limburgh te Thamen aan den Amstel. — Siddeburen (cl. Appingedam). G. van Halsema te Grees. — Bath, J. W. F. Roth te Wageningen. — Musselkanaal (cl. Winschoten) P. Damsté te Brandwijk c. a (cl. Dordrecht) — Echten en Oosterzee (Fr.) J. Steenbeek te Nieuw Leusen. — Epe, J. A. Prins Dokkum. — Paesens (cl. Dokkum), K. Kloosterman, cand. te Augustinusga (Fr.) — Vroomshoop (cl. Zwolle), J. C. V. Meischke, cand. te Hoogezand.

BEDANKT: Houtrijk en Polanen, G. P. Kruijff te Domburg. — Waaksens, J. Bolkestein te Ter Aar. — Woudsend, H. de Jong te Gaastmeer c. a. — Lienden, J. van der Meulen te Vuursche. — Terkaple en Alkmarijp (cl. Heerenveen), P. Flieringa te Babyloniënbroek c. a Ellewoutsdijk (cl. Goes), H. Was te St.-Oedenrode (cl. Eindhoven) — Geldermalsen, A. J. Loois te Venendaal — Woubrugge, J. Bolkestein te Ter Aar. — Schoonhoven, G. J. van Limburgh te Thamen aan den Amstel. — Spraug, H. J. Bisperink te Moerkapelle.

Advertentiën

Heden overleed plotseling, in het vaste vertrouwen op zijn Heer en Heiland, tot onze diepe droefheid, onze geliefde Echtgenoot en Vader G. KUIPER, in den ouderdom van 69 jaar en 6 maanden.

Weduwe G. KUIPER—SCHREUDER
en Kinderen, Behuwd- en Kleinkinderen.

Edam, 7 September 1888. (316)

Het Bestuur der **Christelijke Bewaarschool** te **Woudrichem** vraagt tegen 1 October eene

ONDERWIJZERES

van positief Christelijke beginselen. Vereischten zijn: acte voor nuttige en fraaie handwerken en uitstekende getuigschriften.

Men wende zich tot den ondergeteekende, Voorzitter van het Bestuur,

Ds. P. F. VAN DEN NIEUWENHUIZEN.

EEN BURGERMEISJE,

20 jaar oud, Ned. Gereform. (doleerende), twee jaar als meid-alleen gediend hebbende, zoekt tegen November a. s. een netten dienst. Franco brieven, onder letters W. P., aan het bureel van dit blad. (320)

VERHUISD:

A. VAN LEEUWEN,

van **FREDERIKSTRAAT 1** naar

Overtoom 347,

NIEUWER-AMSTEL.

Alle stukken de Nederd. Gereformeerde kerk (doleerende) betreffende moeten aan laatstgenoemd adres worden bezorgd. (315)

MAR. BREEBAART,

Damrak 23, Amsterdam.

Grootste specialiteit in ORGELS, voor Huis, School, Zaal en Kerk.

Catalogi op aanvrage franco.

Vrije Universiteit.

Het worde mij vergund onderstaand verzoek van onzen geachten medebroeder en medestrijder, den heer W. Kuhler, ten dringendste ter lezing en behartiging aan te bevelen.

W. HOVY.

Aan BB. Correspondenten en Agenten.

Nu de tijd weer gekomen is, dat de avonden langer worden en de vrienden meer gelegenheid hebben om vergaderingen bij te wonen, veroorloof ik mij het vriendelijk en dringend verzoek te richten tot de BB. Correspondenten en Agenten van die districten, *waar ik nog niet ben geweest*, mij zoo mogelijk in de gelegenheid te stellen, de belangen van de V. U. te komen bespreken en daarna, *onder geleide van een broeder*, de vrienden, van wie men mag verwachten dat zij als leden of begunstigers te winnen zouden zijn, met dit doel aan huis te bezoeken.

Gaarne zou ik dan bij een der broeders enkele dagen vrij logies vinden, teneinde de Vereeniging niet met logementsrekeningen te moeten belasten.

Ik vond deze vriendelijke hulp en dit vrij logies bijna overal, waar ik vroeger kwam, en dit had altijd een goed gevolg voor onze Vrije Universiteit.

Tot mijn leedwezen ontving ik in het voorjaar uit zal van plaatsen, waarheen ik mij schriftelijk met hetzelfde doel wendde, een teleurstellend en afwijzend antwoord, als redenen hierbij opgevende, dat eigen plaatselijke zorgen en andere ongunstige omstandigheden het bevorderen der belangen van de V. U. momenteel ondoenlijk of ongewenscht maakten.

Toch mogen hierom, dunkt mij, deze belangen niet verwaarloosd worden.

Deze Stichting des Heeren is immers ook een *onmisbare* Stichting en ligt voor rekening van allen, die bij aanvang of voortgang een hart gekregen hebben voor de eere Gods en dies voor zijn waarheid en recht, die in Kerk en Staat gelden moeten, opdat Zijn eere in het land wone.

De V. U. kan en moet, zal het goed voor den Heere zijn, met zijn onmisbare hulp en zegen, meer en meer een zout worden, opdat verder verderf van ons verleide en misleide volk zooveel mogelijk gestuit worde.

Laat ons daarom niet verslappen en niet ophouden te zaaien, opdat wij op 's Heeren tijd mogen maaien.

Ik verbeid dus uwe uitnoodigingen om tot u te komen, liefst twee of drie weken voor men bedoelde bijeenkomsten wenscht te houden, opdat ik bijtijds weten moge, waarheen ik mij te wenden hebbe en alzoo alles met goede orde kunne geregeld worden.

W. KUHLER WZN.
Lid der Commissie tot vermeerdering der Inkomsten.

Haarlemmer Houttuinen 39, te Amsterdam.

In dank ontvangen:

Voor de Vereeniging:

Aan contributiën: door Ds. J. Hulsebos, te Zuidwolde, van T. W. te L. *f* 25; door den heer W. C. van Kuyk te Nijmegen *f* 86; door den heer J. ten Have te Westbroek *f* 25; **aan schenkingen**: door Ds. J. Hulsebos van J. H. Gzn. te B. »een dankoffer" *f* 15; door den heer W. C. van Kuyk gevonden in de collecte *f* 0.50; door Ds. E. C. van Baerle te Wageningen, van N. N. *f* 10; van Mej. J. v. d. Snel bespaarde halvecenten *f* 1.

Voor de Medische Faculteit:

Van een Vriendenkring te Amsterdam »26e gave om op te wekken tot geven" *f* 1.20.

Voor het Hospitium:

Door Ds. J. Hulsebos van J. H. Gzn. te B. *f* 10; door Ds. E. van Baerle van N. N. *f* 10.

Voor het Studiefonds:

Bij Prof. Ds. A. H. de Hartog ingekomen door Mej. T. H. J. te Gr. 3/m. bijdrage der Halvestuiversvereen. *f* 12,50; door P. K. te O. d. W. S. van J. D. *f* 5; van P. K. *f* 2.50; van den Jongenh. J. S. *f* 0.50; tezamen *f* 18.

S. J. SEEFAT, *Penningmeester.*

Lijnbaansgracht 248.

Bij **W. F. LICHTENAUER**, te **Rotterdam**, is verschenen:

De TWEEDE VERBETERDE DRUK der

Melodiën der Psalmen, Lof- en Bedezangen,

met **vóór-, tusschen- en nazpelen**, voor orgel met of zonder pedaal vierstemmig bewerkt door

M. H. VAN 'T KRUIJS,

Organist der Groote of St.-Laurenskerk te Rotterdam.

Prijs ingenaaid *f* 3.—.
» gebonden » 3.50.

Dit boek is **zeer aan te bevelen.** Het bewijs daarvan is, dat de eerste oplaag in **zeer korten tijd** uitverkocht was.

Vroeger verscheen van **denzelfden** componist:

Vijf Bagatellen . . . . . *f* **0.75.**
Zes Bagatellen. . . . . . » **0.60.**
Hochzeitsmarsch van F. MENDELSSOHN—BARTHOLDY. » **0.60.**

Alle voor orgel of harmonium, met of zonder pedaal, waarvan nu reeds de tweede oplaag het licht zag.

DE EVANGELISCHE GEZANGEN verschijnen spoedig.

GEDRUKT BIJ DEN KON. NEDERL. STOOMDRUKKERIJ, WARMOESSTRAAT 106 AMSTERDAM.